

Совет Узбекистон

ГАЗЕТА 1978 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИКА БОШЛАГАН

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ,
ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 72 (16.155). 27 март 1975 йил, пайшанба Баҳоси 2 тийин

МАТБУОТ ВА ИЛҒОРЛАР ТАЖРИБАСИ

Социалистик мусобақа илгориларнинг илҳомбахш ишига КПСР Марказий Комитетининг илгори, совет халқига Мурожаатда ибори баҳо берилди. Мусобақа илгори — бизнинг фахримиз ва шухратимиздир. Тўққизинчи беш йилликнинг якуловчи йили нуллари зарбдор меҳнатнинг аълоиб намуналарига айнича бой, Энг яхши меҳнатчиларнинг самарали тажрибаси матбуотнинг диққат марказида турибди.

Бизнинг матбуотимизни илгор тажрибали оммавий, коллектив мактаби, деб аташга мўтадил ҳақимиз. Унинг олижаноб вазифаси — меҳнат ва бошқаришнинг, социалистик мусобақани ташкил этишнинг энг яхши намуналарини топиб, моҳирона пропаганда қилишдан, шу намуналарни кенг ва тез омаллаштиришга интилишдан иборат. Партия, барча совет кишилари эшонимини ҳар томонлама интесиллаш, шунинг сифатини янада ошириш вазифасини ҳал этайтган ҳолида пайта матбуот фаолиятидаги бу соҳа айниқса актуал бўлиб қолади.

Оммавий ақборотнинг кўпгина органлари мамлакатда «Камроқ чимик қилиб, кўпроқ, сифатлироқ маҳсулот беришлик» шiori остида қилиб кетган меҳнат мусобақаси илгориларнинг усуллари ва методларини аниқ, максимал йўлдан тақсирланган усулларни қилиш ишчи кўнрақларида равишда олиб бормоқдалар. «Правда Уйрани» газетаси «Меҳнат қаҳрамонлари» материаллари туркумида пешқадамлар ютуқларининг манбаларини мароқли тарзда аъиб бермоқда, тажрибани такрорлаш лозимлиги тўғрисида ота-биз сўзларни ёзмоқда. Молдавия ССР матбуоти, радио ва телевидениеси Вендери ипак комбинатининг тўқувчисини, саник соатлик нормани етти соатда бақариш мажбурийатини олган Валентина Фирсованинг ташаббусини астойдил қўллаб-қувватлади, унинг тезкор меҳнат усулларини, беш йилликнинг ҳар минутини қадрлаш маҳоратини тақсирлаб берди. Матбуот фан ва илгор тажриба ютуқларини жорий этишга самарали равишда кўмаклашувчиларини кўрсатувчи бундай мисоллар оз эмас.

Айни мусобақа ва тарбия маркази бўлган меҳнат коллективиде янгиликнинг таъдирини ҳал этилади, ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш, резервлардан қувватлардан тўла-тўқис фойдаланиш шу ерда бевосита таъмин этилади. Меҳнат техника тарихидеги инновацияларни янгиликнинг таъдирини ҳал этилади, ишлаб чиқаришнинг модернизациясида ва реконструкция қилишга қаратилган ишнинг энг яхши намуналарини тақсирлаш лозим. Шу мусобақа билан «Московская правда» газетасининг кўнрақлари тўғрисида гапириб ўтиш ўринлидир. Бу газета ишлаб чиқаришни фан-техника ютуқлари асосида қайта қуроллантиришнинг комплекс программасини шаклланган илгори планлар ва мажбурийат асосида амалга ошириватган пайта кўнрақларининг, шу жумладан Лихачев номидаги завод бирлашмасининг қимматли тажрибасини омаллаштириш учун кўп иш қилинмоқда.

Беш йилликнинг якуловчи босқичида сановат ва қизиқ ҳўналги коллективлари эришилган натижаларни синчиловик билан баҳоламоллар. 1975 йил учун белгиланган тизим, аммо реал мажбурийатлар ва муқобил планларнинг муваффақиятли равишда амалга оширишга, резервларни сақлаб қолтиришга алоқадор бўлиб хизмат қилди. Масалан, Ленинград газеталари шаҳар меҳнатчиларининг «Илгорларнинг юксак меҳнат умумдорлигини» — коллективнинг юксак умумдорлиги сари» деган ишори кўнрақларининг муқобил планларида ва ишида нақдай рубёга чиқарилаётганини кўрсатиб бермоқда. Ростовдаги «Молодь» газетаси анализи қилувчи мақолалар ёрдамида беш йиллик охиригача қолоқ қорхоналар ва хўналиқларнинг бўлмаслигига эришиш учун бошланган ва обаластда кўнрақчи бораватган ҳаракатни ривожлантиришга кўмаклашиб тўғри йўл тўймоқда.

Бироқ, илгор тажрибани жорий этиш билан болғиқ бўлган проблемалар системасиз, туссиз, асосан баён тарзда берилаётган матбуот органлари ҳам бор. Чўночки, «Коммунист» газетаси (Арманистон ССР) ўзининг «Янги, илгор тажриба ишлаб чиқаришга», «Сўз — пещадимларга» деган рубрикаларини кейинги вақтларда даярили унутиб қўйди. «Казахстанская правда», «Оманская правда», «Советская Чувашия» ва бошқа янги газеталар бу соҳада дуруст илгори муваффақиятларга эришмаётганлари йўл.

Илгор тажрибани омаллаштиришга, расмийлаштиришга, кампаиниячилик билан ёндашиб бўлмайдми. Хўлбуни, айрим редакцияларда ҳам шундай камчилиқ бор: аввал босида у ёни бу ҳақдабўс тўғрисида шўр-шўр қўтариладими, аммо тез орада уни эсга ҳам олмайди, яъни йўлда тўхтаб қолди. Вақолини, ҳар бир матбуот органи янгиликларни жорий қилишни чинқаман жанговар коллектив тажрибасини бўлиши, зарбдорлар ва новаторларни изчилик билан қўллаб-қувватлашни, расмийлаштириш, қолоқликни ва бюрократизмга қарши муросасиз қилиш лозим.

Бутун иттифоққа машур бўлган меҳнат ташаббусларини ериштига матбуот алоҳида гапириб қилиши керак. Николай Элобин бригадаси кўнрақчиларнинг самарали методларини, саратовликларнинг нуқсонсиз ишлаб тажрибасини оммавий равишда қўлланишга, шекениликлардан иборат олиб ишлаб чиқариш ва бошқаришни тақсирлаштиришга «Минглар шартномаси» қатнашчилари кооперацияси ва шу набилирга ҳар томонлама кўмаклашиш — газеталар редакцияларининг, телевидение ва радионинг бурчидир. Коммунист кириши хўзирги вазифаларининг кенг йўли ва мураккабнинг новаторларнинг илгори лабораторияси ҳақиқатдан ҳам кириб боришга матбуот хўнрақларидан талаб қилинади. Ана шундай хўнрақчи матбуот тақсирланган тўғрисидага гапириб илгор тажрибани кўрсатишда ҳам, қолоқлик, консерватизмни танқид қилишда ҳам баъ-баравар зарурдир.

Беш йиллик илгориларнинг тажрибасини омаллаштиришда, хўналгини юритишнинг энг яхши методларини коллектив бўлиб киришири, рационализаторлик фикрини рағбатлантиришдан мўнрақлини вужудга келтиришда партия тажрибалиларнинг етакчилик ролини аниқловчи, кўнрақчи кўрсатиб берилди керак. Партия комитетлари эса газеталарнинг, телевидение, радионинг ишга ташаббус билан ёндашиши хўмол қилаётган энг салмоқли, актуал чиқаришларини тез-тез ва қатъият билан қўллаб-қувватлашлари зарур.

Матбуотнинг янгилик илгориларни тўғрисидаги самимий сўзи социалистик мусобақа тарбия ва маънавий рағбатлантиришнинг кўнрақчи омили бўлиб хизмат қилади. Хўзирги илгор ишчи, дедаи КПСР Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев насаба сўзларининг XV съезида сўзлаган нутида, «гоят ўқиниши, кенг маданий билими, меҳнатга олғи ва илгори ёндашадиган кишилар, у ўзини ишлаб чиқаришнинг хўнайини деб, наиятида рўй бераётган ҳамма ишлар учун маъсўл одам деб билади». Ана шу аълоиб фазилатлар матбуотда ҳам муносиб равишда аъз эътирофи керак.

Илгорларнинг тажрибаси — матбуотимизнинг доимий, катта мазҳабидир. Илгорлар тажрибасини омилдорлик билан пропаганда қилиш — КПСР XXIV съезди қарорларини амалга ошириш учун, тўққизинчи беш йиллик топширларини муваффақият билан бақариш учун умумхалқ мусобақаси муваффақиятларини кўпайтириш демокдир.

(«ПРАВДА» газетасининг 26 мартдаги бош мақоласи).

МАКНАЖҲОРИ ЭНИШ ТУГАДИ

Андижон обаласт қизиқ ҳўналги меҳнатчилари КПСР Марказий Комитетининг партияга, совет халқига Мурожаатда жово-бан дои учун макнажҳори энг энг қўлай ва қисқа агротехника муваффақиятлариде 1975 йил 26 мартда тугаллади.

Избоскан, Ленин, Марҳамат, Москва, Жалоқудук, Балқич районларининг галаккорлари зўр

Республиканинг кўпчилик хўжалиқларида чигит энг бошланиб кетди. Марҳамат районидаги «Октябрь 50 йиллиги» колхозининг пахтакорлари ҳам чигит энгашга киришди. Хўжалик аъзолари беш йилликнинг якуловчи йилида 40 центнерлик ҳосил учун курашмоқдалар. Суратда: (чапдан) колхоз раиси Темир Юсупов, механизатор Кўрбон Умрзоқов ва бригадир Малик Тўйчи-евлар энг сифатини текшириб кўрмоқдалар. Пастдаги суратда колхоз далаларида чигит энгаш тақсирланган.

Р. Жуманов фотолари.

АНДИЖОНДА ЧИГИТ ЭКИЛМОҚДА

АНДИЖОН. («Совет Ўзбекистон» мухбиридан). Давҳамат районида 500 гектарда 600 миң тонна пахта етказиб беришдек юксак вазифани ўз олдларига мақсад қилиб қўйган Андижон деҳқонлари қўлағи дала ишларини ушшоққлик билан олиб бормоқдалар. Обаласт хўжалиқларида адир ерларга чигит энгаш қоидалари асосида экилмоқда.

РЕСПУБЛИКА ПАРТИЯ АКТИВИ ЙИҒИЛИШИНИНГ ҚАРОРИ 1975 ЙИЛ ХАЛҚ ХЎЖАЛИК ПЛАНИ ВА СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТЛАРНИ МУДДАТИДАН ИЛГАРИ БАЖАРИШНИ ИДЕОЛОГИК ЖИҲАТДАН ТАЪМИНЛАШ ТАДБИРЛАРИ ТЎҒРИСИДА

Партия активи йиғилиши «1975 йил халқ хўжалиқ ва социалистик мажбурийатларни муваффақият билан бақариши» илгори таъминлаш тадбирлари тўғрисида» Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари О. У. Салимовнинг докладыни тиниб олган ва маънавий ёндаш билан шўн таъкидлади. КПСР Марказий Комитетининг 1974 йил декабрь Пленуми қарорлариде, КПСР Марказий Комитетининг партияга, совет халқига Мурожаатиде, Бутуниттифоқ социалистик мусобақасини ўтказиш тўғрисидаги қарорлардан руҳланган республика коммунистлари, барча меҳнатчилари бу йилги топширларини бақариш ва умуман беш йиллик муваффақиятга тугаллаш устида фидокорона меҳнат қилмоқдалар.

Бу йил республика меҳнатчилари сановат маҳсулотини реализация қилиш планини 20 декабрдаги бақариш, пландан ташқари 500 миңтонна сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш, капитал қурилиш планини 29 декабрда тугаллаш, давлатга 5 миллион 200 миң тонна пахта сўтиш, халқ хўжалиқининг бошқа барча тармоқларида топширларини муваффақият билан бақариш таъминлаш мажбурийатини олганлар.

Планлар ва илгори социалистик мажбурийатларни амалга оширишда голдчи-тарбиявий иш жула катта роль ўйнайди. Республика партия ташкилотлари ва идеология муассасалари оммага голдчи таъсир ўтказишнинг турли форма ва воситалариде фойдаланиб, ишчиларни, колхозчиларни ва энгиларни зарбдор меҳнат қилишга сафарбар этмоқдалар, ҳамма жойда тўққизинчи беш йилликни муваффақиятга тугаллаш йўлидаги социалистик мусобақани авж олдиришда, фан, техника ва илгор тажриба ютуқларини, меҳнатчиларнинг қимматли ташаббусларини пропаганда қилмоқдалар ва ишлаб чиқаришга жорий этмоқдалар.

Шу билан бирга партия ташкилотларининг меҳнатчиларини голдчи-сиёсий жиҳатдан тарбиялаш соҳасидаги ишда қандайд амалик ва нуқсонлар болғини партия активининг янгилик таъкидлади. Ўтказилаётган идеология тадбирлари айрим ҳолларда меҳнат коллективларининг кўнрақчи вазифалари билан боғлиқ бўлиб бормоқдалар. Баъзи партия ташкилотлари меҳнат умумдорлигини ошириш, маҳсулот сифатини яхшилаш, унинг таъминини пасайтириш, меҳнат ва давлат иттизомини мустақамлаш таъминлаш соҳасида етарли равишда идеология иши олиб бормоқдалар. Бу вазифаларни ҳал этишда илгори, комплекс ёндашиш дуруст амалга ошириламаслиги, бир қанча ҳолларда партия ўқув лекция пропагандаси, агитация-оммавий ва маданий-оқартув иш одамларининг сиёсий онглигини ва меҳнат активининг оширишга дуруст таъсир этмаслиги. Газета ва журналларда, телевидение кўрсатулари ва радио эшиткичиларида социалистик мусобақанинг болғини, ишлаб чиқариш илгориларининг тажрибаси ва қимматли ташаббуслари чўқур берилаётгани, қорхоналар, колхоз ва совхозлар ишидаги нуқсонлар очиб ташланмагани.

Айрим партия комитетлари, министрликлар ва идоралар иттифоқий ўқувчи етарли даржада эътибор бермаётганлар. Мутахассислар ва ўрта билим рағбатларининг бир қисми болғинининг, меҳнат ва ишлаб чиқаришнинг таъминлаш замоний методларини зарур даражада ўрганилаштириш, хўналги иш билан сиёсий-тарбиявий ишнинг маънавий боғлиқ олиб борилаётгани эришмаганлиги. Баъзи меҳнат коллективларида социалистик мусобақани ташкил этишда формализмга йўл қўйилмоқда, ишчилар ва колхозчилар социалистик мажбурийатларни ишлаб чиқаришга алоқадор эътибор, меҳнат мусобақасининг якуловчи оператив равишда чиқарилаётган, мусобақанинг натижаларини кўпчиликча маъсўл қилиб туриш таъминланмаётган, меҳнатнинг маънавий омиллари етарли баҳо берилмаётган. Бир қанча партия ташкилотлари ишлаб чиқариш ва тарбия вазифаларини ҳал этишда меҳнат коллективларининг куч ва имкониятларидан тўла-тўқис фойдаланмаётган.

Ишчилар синфининг муносиб ўринбосарларини тайёрлаш ишида камчилиқлар бор. Ёшларга касб таянлада йўл-йўриқ бериш ва уларни меҳнатсеварлик руҳида тарбиялаш сўз олиб бормоқдалар.

Илгори мусабасалар ишлаб чиқаришни ривожлантириш суратларини яқдлаштириш ва унинг самарадорлигини ошириш билан болғиқ бўлган проблемаларни етарли равишда ишлаб берилаётган, илгори-таъкидотлар ва конструкторлик лойиҳаларининг натижаларини ишлаб чиқаришга жорий этишда сустлашқига йўл қўйилмоқда.

1975 йил халқ хўжалиқ ва социалистик мажбурийатларини муваффақият билан бақаришнинг, тўққизинчи беш йилликни муваффақиятга тугаллашнинг идеоло-

гик жиҳатдан таъминлаш соҳасида партия ташкилотларининг ишчи янада кўчатириш мақсадида республика партия активининг янгилик қўйидаги тадбирларини амалга ошириш зарур деб ҳисоблайди.

Обаласт, шаҳар ва район партия комитетлари, бошланғич партия ташкилотлари КПСР Марказий Комитетининг 1974 йил декабрь Пленуми қарорлари, шу Пленумда КПСР Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев сўзлаган нутида баён этилган қондалар ва хўлослар асосида идеология ишчи янада тақсирлантириш таъминлашларини, бутун диққат-эътиборни голдчи-сиёсий тарбиявий тақсирланганини мўтасад олириш, бу ишнинг беш йиллик конкрет иттифоқий, социал ва маданий вазифаларини ҳал этиш билан ўзвий равишда болғинлаштириш, халқ хўжалиқ планлари ва социалистик мажбурийатларини бақаришнинг идеология жиҳатдан таъминлашга қаратилган. Тарбиявий ишнинг барча форма ва воситалари меҳнатчиларнинг сиёсий онглигини ва илгори активининг ривожлантиришга, ишлаб чиқаришнинг самарадорлигини оширишга кўмаклашмоғи лозим.

Мусобақанинг камроқ чимик қилиб, кўпроқ, сифатлироқ маҳсулот беришлик, леган шiori ҳар бир меҳнат коллективини, барча қорхоналар, колхозлар, совхозлар ишчилик бутун маъмуни ва маромини белгилаб бериши керак. Умуман ташаббус ва онглигини таъминлаб, 1975 йил умуман тўққизинчи беш йиллик планни топширларини муваффақият равишда тўла ва олиб бақариш бўлидаги умумхалқ мусобақасини кенг авж олдириш лозим.

Обаласт, шаҳар ва район партия комитетлари, бошланғич партия ташкилотлари, министрликлар ва идоралар коммунистлар билан комсомолларнинг марксизм-ленинизм ўрганишини, рағбат ва инженер-техника хўнрақларининг, кенг меҳнатчилар оmmasининг иттифоқий ўқувчи тубдан яхшилашларини, Шунга эришилсинки, ўқувчи ўрганиш партиясининг иттифоқий сиёсийни чўқур тушуниб олишга, одамларнинг илгори ташаббусларини ривожлантиришга, илгор тажрибани жорий этишга кўмаклашадиган бўлиши, резервларни топиб, ишлаб чиқаришга хизмат қилдиришга ёрдам беришга бўлиши, хўжалик-сиёсий проблемаларни таҳлил этиш, давлат манфаатлари нўнган назардан қат қилиш маҳоратини тарбиялайдиган бўлиши.

Партия, совет, касабэ союз, комсомол ташкилотлари, хўжалик органлари социалистик мусобақани ташкил этишнинг доимо тақсирлантиришлари лозим. Барча меҳнатчиларни шу вазифаларнинг ҳаракатига ялоб қилишга, меҳнат мусобақасига оператив равишда яқин ялоб туришга, мусобақа қандайд борайтганлидан кенг кўпчилик хабардор қилишга, унинг қатнашчиларини маънавий ва моддий рағбатлантириш системасидан тўғри фойдаланишга алоҳида эътибор берилиши. Ҳар бир коллективда мусобақа меҳнатчиларнинг коммунист руҳида тарбиялашнинг, уларни беш йиллик якуловчи йилнинг халқ хўжалиқ планлари ва юксак социалистик мажбурийатларини муваффақият билан бақаришга сафарбар этишнинг самарали методи бўлиб қилишга эришилсин.

Республика партия ташкилотлари ва идеология муассасалари лекция пропагандасини, агитация-оммавий ва маданий-оқартув ишчи янада яхшилаш учун таъсирчан чораларни қўришлар. Агитация-пропаганда кадрларини таянлаш ва уларга таълим беришга, рағбат қолдиришга, халқ хўжалиқининг мутахассисларини, новаторлар, илгори, бригадирлар ва мастерларни голдчи-тарбиявий ишга ялоб этишга алоҳида эътибор берилиши. Докладлар, лекциялар, сиёсий ахборотлар, суҳбатлар, кўнрақчи маънавий агитация воситаларида, кўнрақчи муассасаларининг оммавий тадбирларида коллективларнинг, районлар, шаҳарлар, обаластлар ва республиканинг жорий ҳамда перспектив вазифалари яқдур тушуниб берилиши, илгорларнинг тажрибаси кенг пропаганда қилиниши, меҳнат иттизомининг бузувчиларга қарши кескин кураш олиб борилиши.

Кўнрақчи агитацияни тақсирлантириш чоралари қўрилиши, Шунга эришилсинки, кўнрақчи агитация ишларида чимик эътиборга ялоб бериладиган бўлиши, мароқли, яқам ва бадиий формаларга олиб борилиши. Меҳнатчиларнинг халқ хўжалиқ ва социалистик мажбурийатларини муваффақият билан бақаришга сафарбар қилишга оммавий ахборот ва пропаганда воситаларининг роли оширилсин. Газета ва журналларнинг редакциялари, Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Нашрият, полиграфия ва китоб савдоси ишлари давлат комитети ҳамда Телевидение ва радио эшиткириш давлат комитети меҳнат коллективларининг, районлар ва обаластларнинг социалистик мусобақаси болғинини батафсил ва оператив ёриштириш, ишлаб чиқариш новаторларининг энг яхши

меҳнат намуналарини кўрсатишнинг, фан ва техника ютуқларини, илгор тажрибани ва меҳнатчиларнинг вазифаларининг ташаббусларини пропаганда қилишнинг таъминлашларини, ишдаги нуқсонларни дадил ва қатъий танқид қилиниши.

Обаласт, шаҳар ва район партия комитетлари, бошланғич партия ташкилотлари, касабэ союз ва хўжалик органларининг рағбатлари меҳнат коллективларини янада яқдлаштириш тўғрисида, ишлаб чиқариш ва тарбиявий-сиёсий вазифаларини ҳал этишда уларнинг ролини энгиларини ҳақиқатда ишлаб чиқаришда ўртоқларга ўзаро ёрдам, иттифоқчи ва ушшоққликни мустақамлаш, меҳнатчиларини ўз қорхонаси учун фахрлилик, ҳар бир хўнрақнинг коллектив олдидеги ва коллективнинг ҳар бир хўнрақнинг масъулиятини сезиш руҳида тарбиялаш тўғрисида кўнрақчи таъминлаш қилиниши, беш йиллик планларини муваффақият билан бақаришга қатъий эътибор қилиниши. Ёш ишчиларга мураббийлик ҳаракати кенг авж олдирилсин. Жамоатчиликнинг фикри одамларнинг олғи ва хўл-аъворидеги ўтмиш сарфатларига қарши янада эътибор қаратилсин.

Партия ва комсомол комитетлари, Ўзбекистон ССР Мароқий Олий ва ўрта махсус таълим министрликлари, Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг ҳўнар-техника таълими давлат комитети ёшларни коммунист руҳида тарбиялаш ишчи кўчатиришлар, беш авлод ижтимоий-сиёсий ҳаётида ва бунёдкорлик меҳнатида тарбия ҳар бир илгори қатнашчиларга иттифоқий қилиниши.

Партия ва комсомол комитетлари, Ўзбекистон ССР Мароқий Олий ва ўрта махсус таълим министрликлари, Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг ҳўнар-техника таълими давлат комитети ёшларни коммунист руҳида тарбиялаш ишчи кўчатиришлар, беш авлод ижтимоий-сиёсий ҳаётида ва бунёдкорлик меҳнатида тарбия ҳар бир илгори қатнашчиларга иттифоқий қилиниши.

Улғу Ватан урушида совет халқи қозongan галабанинг 30 йиллигига таъбирларини ва шу байрамни ўтказиш муносибати билан бутун пропаганда ва агитация-оммавий иш меҳнатчиларини ва армия жағчиларини КПСР XXIV съезди қарорлари ва 1975 йил планларини муваффақият билан бақариш йўлидаги социалистик мажбурийатларини муваффақиятга ялоб этишга сафарбар қилиш белгисиз остида ўтказиш лозим. Ёшларнинг революцион, жанговар ва меҳнат шўхрати жошлирга юришлари, Улғу Ватан уруши қатнашчилари билан умурларини, спорт мусобақалари ва бошқа тадбирлар ўтказилсин.

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси, республика Олий ва ўрта махсус таълим, Мароқий министрликлари, илмий-таъкидот муассасалари, олиб-ўқув юрталари, уларнинг партия ташкилотлари илмий-популярлик, ҳодимларнинг, коллективларнинг бутун кўнрақчи халқ хўжалиқ учун мўнрақчи аҳамиятига эга бўлиши, фан-техника тарихининг энг иттифоқий бўлиши, илгори билан, республика экономикаси самарадорлигини ошириш билан болғиқ актуал проблемаларни ишлаб чиқишга қаратилсин. Илмий кадрилар ва илгори ишчиларни ишлаб чиқаришга жорий этиш муваффақиятларини кескин қисқартришга эришиш зарур. Жамаит иттифоқий ривожининг мўнрақчи масалаларини ишлаб чиқишда ижтимоий фанларнинг роли мўтасад олирилинсин.

КПСР Марказий Комитетининг Белоруссия партия ташкилотлари идеология кадрларини таянлаш ва тарбиялаш ишчи тўғрисидаги қарорига мувофиқ, республика партия ташкилотлари бутун идеология ишчи тарбиявий вазифаларини ҳал этишга яқдур, комплекс ёндашиш асосида қўришлари, тарбиявий фаолиятининг маъмуни, воситалари ва формалари бир-бири билан ўзаро уловчи болғинлиги таъминлашлари, бу ишга янада яқдур, ушшоққчи ва мунтазам ту беришлари лозим. Идеология кадрларини таянлаш, жо-жоғига қўйиш ва тарбиялаш ишчи яхшилашсин, уларнинг оғу-эътибори, назарий сарфис ва профессионал маҳоратини ошириш тўғрисида доимо таъминлаш қилиниши. Идеология ходимларини, барча кадрларни тарбиялаш ишда болғиқликни танқид ва ўз-ўзини танқиднинг сингалган методидан кенг фойдаланилисин.

Партия активининг янгилик ишчи кўнрақчи ишчи билан таъкидладики, республика партия ташкилотлари идеология ишчи замоний вазифалар даражасига кўнрақчи учун ҳамма ишчи қилдилар ва шу асосда 1975 йил планлари ҳамда социалистик мажбурийатларини муваффақият билан бақаришнинг, тўққизинчи беш йилликни муваффақиятга тугаллашнинг таъминлашлари, Ўзбекистон Компартиясининг XIX съездининг ва Совет Иттифоқий Коммунист партиясининг XXV съездининг муносиб кўнрақчи бўлиди.

А. И. БРЕЖНЕВ МАРИАН НГУАБИ БИЛАН УЧРАШДИ

КПСР Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежнев ва КПСР Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР тешик ишлар министри А. А. Громико 25 мартда Конго Меҳнат партияси Марказий Комитетининг Раиси, Конго Халқ Республикаси Президентини, давлат бошлиғи, Давлат кенгаширини Раиси М. Нгуаби, КМП Марказий Комитети

Сиёсий бюросининг аъзоси, ташкилот алоқа масалаларини билан шуғулланувчи маъсўл ходим П. Наз, КМП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Бош министр ўринбосари, деҳқончилик ва чорвасилик министри Ш. Нгуото, КМП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, пайлаштириш учун маъсўл ходим, давлат министри Ж. Оканда, КХР тешик

ишлар министри Д.Ш. Ганао билан учрашдилар ва кўпгина масалалар хўсусида фикрлашиб олдилар. М. Нгуаби Конго халқининг мамлакат иттифоқий мустақиллигини мустақамлаш ва уни социалистик йўлдан ривожлантириш учун Конго Меҳнат партияси рағбатларини остида олиб бораётган кураши тўғрисида гапирди.

У Конго халқига янги ҳаёт беришда ёрдамни берди. Унинг КХРга ва совет халқига миннатдорчилик билдирди.

Л. И. Брежнев миллий озодлик ва мустақиллиқни курашиб қўлга кириткен Конго халқига чўқур дурнат изҳор қилиди, Конго Мехнат партиясига ва КХР халқига уларнинг прогрессива ижтимоий-иқтисодий ўзгаришларни амалга ошириш йўлидаги курашида муваффақиятлар тилади.

Томонлар Совет-Конго муносабатларини янада кенгайтириш ва чўқурлаштиришга, партиялар ўртасидеги алоқаларни ривожлантиришга иштирокчилик қилишга қўнрақчи кўрсатилди. Бу эса ҳар иккала мамлакат кадрларининг мадфактларини ҳамда халқларнинг тинчлик ва ҳавфсизлиқни мустақамлашга мос бўлиб тушадми.

Сўхбат давомида бир қанча муҳим калқаро масалалар муҳокама қилинди.

Сўхбат самимий, дўстона вазиётада ўтди.

Сўхбатда КПСР Марказий Комитети Бош секретарининг ердэмчиси А. И. Блатов, ССРнинг КХРдаги элчиси Е. И. Афанасенко, КХРнинг Совет Иттифоқидеги элчиси Ж. П. Ноно иштирок қилдилар.

(ТАСС).

АДАБИЙ УЙЛАР

ОЧЕРК ВА ЗАМОН

Очерк янгиликка актив муносабати, ҳозиржавоб таъсирчанлиги билан коммунистик истиқбол режаларини амалга оширишда муҳим аҳамиятга эга жанр ҳисобланади.

В. И. Ленин журналист А. Тодорскийнинг «Милтиқ ва омон билан ўтган бир йил» деган китобини «Катта масалаларни аниқлайдиган кичкина бир манзара» деб атаган.

Очеркнинг мураккаблиги шунданки, у бадий адибнинг ҳақиқат публичистикга ҳос бош хусусиятларининг қўлушувидан ҳосил бўлган жанрdir.

Очеркнинг мураккаблиги шунданки, у бадий адибнинг ҳақиқат публичистикга ҳос бош хусусиятларининг қўлушувидан ҳосил бўлган жанрdir.

Очеркнинг мураккаблиги шунданки, у бадий адибнинг ҳақиқат публичистикга ҳос бош хусусиятларининг қўлушувидан ҳосил бўлган жанрdir.

Очеркнинг мураккаблиги шунданки, у бадий адибнинг ҳақиқат публичистикга ҳос бош хусусиятларининг қўлушувидан ҳосил бўлган жанрdir.

Очеркнинг мураккаблиги шунданки, у бадий адибнинг ҳақиқат публичистикга ҳос бош хусусиятларининг қўлушувидан ҳосил бўлган жанрdir.

ма чуқур ўрганиш самарасидир. Халқимизнинг билимдонлиги беқисс даражада ошган, мураккаб машиналар ҳаётга тобора кўпроқ кириб бораётган, инсон ақлининг хизматини бажараётган, ҳуллас, юксак цивилизация халқ маънавий эҳтиёжларининг негизига айлانган бир шароитда очерк ёзиш гоят катта илмий-ижодий салоҳият, марксестик билим талаб қилади.

Ҳаётимиз мазмуни шу қадар мураккаб бўлиб кетдики, бир ижодкорнинг ҳамма соҳа ва барча мавзуларда кенг тадриқотга асосланган муҳим аҳамият очерклар яратиши қийин бўлиб қолди.

Очеркнинг ҳаётдан муаммоларни кўра олиши ва ҳаётнинг тадриқот этиши чуқур тафаккур, катта билимдонлик билан бирга, юксак гражданлик жасоратини ҳам талаб қилади.

Коммунистик мўл-кўнглининг вужудга келиши ва тарқалиши билан бир қаторда, инсоннинг ҳаётдаги муаммоларини тадриқот этиши чуқур тафаккур, катта билимдонлик билан бирга, юксак гражданлик жасоратини ҳам талаб қилади.

Назир Сафаров олимларининг тадриқот этиши, унинг оқуш резервларини аниқлаш борисида олиб бораётган илмий-техника ишларини кузатиш нақиясида диққатга сазовор муаммога дуч келади.

Очерк адибимизда Мирзачўлини ўзлаштиришнинг бадий ҳужжатлари тарихи ҳақида гапар айтилган йўқ. Республикада пахтачиларнинг реал истиқболли ҳисобланган Қарши чуқур ўзлаштириш учун олиб борилаётган улуғ ишлар ва кишилар ҳақида муносива очерклар яратиш ҳар бир ёзувчининг гражданлик бурчидир.

Очеркнинг мураккаблиги шунданки, у бадий адибнинг ҳақиқат публичистикга ҳос бош хусусиятларининг қўлушувидан ҳосил бўлган жанрdir.

публикациянинг жозибали қиёфасини, тўрт фаслда намалакдек товланувчи табиат манзараларини кўришни истайди. Бунинг учун сафар очерклар энг қулай шаклdir.

Саноат мавзусига оид муаммолар ўзбек очеркида ҳамон очилмаган қўриқ бўлиб келмоқда. «Ишчилар» (1973) тўпламида ҳам сидқиддин меҳнат қилиб ёзилган бақувват очерклар кам. Очерк ёзувчининг маъруз соҳа материалларини чуқур ўрганишга, ишчилар олимани севиб қўлишга ёрдам беради.

Халқ ҳўжалиги раҳбарлик масаласи очерк адибимизнинг марказий проблемаларидандир. Совет адибётида бу мавзуда ҳаётга актив таъсир кўрсатган очерк асарлари вужудга келганлиги маълум. Ўзбек очеркида бу муаммо қаламга олинган бўлса-да, бироқ ҳали қиёмга етмаган эмас.

Жамиятимизда янги инсонни, коммунизмнинг актив қуврувини тарбиялаш вазифаси очеркада маънавий-ахлоқий муаммоларга ҳам алоҳида эътибор беришни талаб этади.

Коммунистик ҳаёт ва меҳнат нормаларига ҳалал етказиб қўйилган иллатларни кўра олиш ва қоралашнинг ўзинга кинофил қилмайдми, бу иллатларни вужудга келтирган сабабларни оқиш, уларнинг ички моҳиятини чуқур тадриқот этиш зарур.

Маънавий-ахлоқий муаммоларнинг тарқалиши «суд очери» деб аталган очерклар турли қулай аҳамиятга эгадир. Иттифоқ марказий газеталарида, аиниси, «Литературная газета»да бундай очеркнинг энг яхши намуналарини босмоқда.

Хуллас, очеркнинг эстетик таҳлил ва тадриқот имкониятларидан ҳаёт ҳақиқатини илмий таъсир кўрсатишда, янги кишиларни тарбиялашда янада умумийроқ фойдаланмоқ зарур.

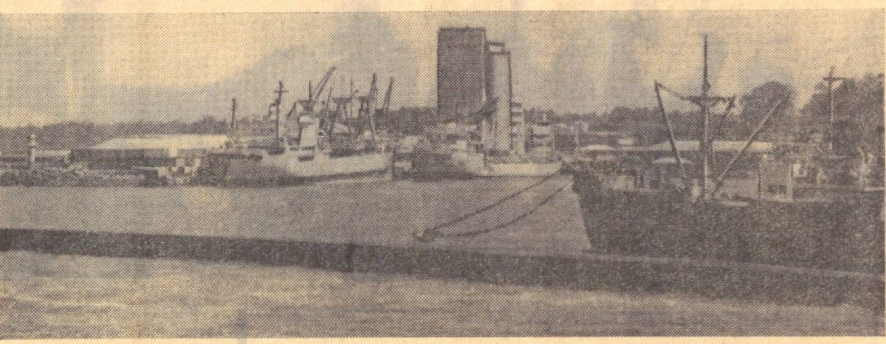
Очиқ ТОҒАЕВ, филология фанлари доктори.

ПЛАНЕТАМИЗДА

Вьетнам Демократик Республикаси машина-созлари 1975 йил план топшириқларини муддатдан илгари бажариш учун мусоабалани кучайтириб юбордилар. Ирригация министрлиги механизаторлар ишчилари 8 куб метр ҳажимдаги трактор сиреперлари ишлаб чиқаришни белгиланган муддатдан илгари ўзлаштириб олинди.

Шри Ланка. Коломбо портида мамлакатдаги энг баланд биналардан бири юксалиб турибди. Совет Иттифоқининг техникавий ва иқтисодий ёрдами билан қурилган бу уи комбинати мамлакат ун эҳтиёжининг 25 процентини қондиримоқда.

БИА—ТАСС фотоси.

Е. Меннес фотоси. ТАСС.

Г Ф Р ВИСТАВКАСИ ЁПИЛДИ

25 март куни Москвада СССР Халқ ҳўжалиги ютуқлари виставкасида Германия Федератив Республикаси кўрсатмалари ёпилди.

Экспозиция Совет Иттифоқининг савдо-саноат виставкасига жавобан ташкил қилинган эди. Совет Иттифоқи виставкаси 1974 йилининг баҳорида Дюссельдорф шаҳрида зўр муваффақият билан ўтганда.

Виставка мамлакатларимиз ўртасидаги ҳамкорликни кенгайтиришга, Совет-Гербий Германия муносабатларини янада яхшилашга ёрдам беради.

САУДИЯ АРАБИСТОНИНИНГ ПОДШОСИ ҲАҚИДА

ҚОҶИРА. 26 март. (ТАСС). Ар-Риод шаҳрида подшо саройида мусулмонлар байрамини ўтказиш маросимида Саудия Арабистонини подшо Файсал 25 март куни отиб ўлдирди.

ҲАМКОРЛИК МУСТАҲКАМЛАНМОҚДА

БРАЗИЛИЯ. (ТАСС). Бу ерда Совет-Бразилия аралаш савдо-иқтисодий комиссияси ўз ишини тамомлади.

ҲАҚИКАТНИ СОХТАЛАШТИРУВЧИЛАР

СОФИЯ. (ТАСС). Болгария Компартияси Марказий Комитетининг органи «Работническо дело» газетаси «Иккинчи жаҳон уруш тўғрисидаги ҳақиқатни сохталаштирувчилар» сарлавҳали мақолада бундай деб ёзди.

СОВЕТ-АМЕРИКА КОМИССИЯСИНING СЕССИЯСИ

ЖЕНЕВА, 25 март. (ТАСС). Бу ерда Совет-Америка доимий маслаҳат комиссиясининг сессияси очилди.

ВЕНГРИЯ АЖОЙИБОТЛАРИ

ОИГА ЕТТИ МАРТА СЌАҲАТ Стюардесса Ибоя Геффри Венгрия «Малев» авиаконкомпани лияларида 15 йилдан бери хизмат қилиб келмоқда.

ЎЗОҚ УМРЛИ АВТОМОБИЛЛАР

Оламда оддамларнинг қизиқмаган нарсалари йўқ деса бўлади, Буни қарангки, Венгрияда баъзилар кўнжа автомобилларга қизиқиб қолди.

ЭСКИ ҚУРОЛ-ЯРОҒ УСТАСИ

Венгрия статистикаси ноёб эски усталарнинг ҳам ишларини қасб қилмайдми. Чунки, унинг бир маълумотида Балотон қўли атрофида қанчаи тоғи эстаси ва мамлакатдаги ягона марварид изловчи киши ҳақида ҳам хабар бериб ўти.

ЧЕМОДАНДАГИ КЎТУБХОНА

Одатдаг чемаданга қанча кичик жойлашмиш мумкин? Унинг кичик 2400 томлик китоби бир йўлга юборилган бўларкинми?

Р. АБДУШКУРОВ, Фалсафа фанлари доктори, профессор.

КУРАШЧАН САҲНА

СССР ХАЛҚ АРТИСТИ ШУКУР БУРХООНОВ ҲУЗУРИДА

Бу йил Халқаро театр нуни «Буюн» галабанинг 30 йиллиги шори остида байрам қилинмоқда. Шунинг учун ҳам Халқаро шори остида давлат Академи драма театрининг антери, СССР халқ артисти Шукур Бурхоонов билан суҳбатимиз «Ўзбек театри Улуғ Ватан уруши йилларида» мавзусида бўлади.

— Уруш бошлангандан сўнг репертуаримизни қайтадан тузиб чиқдик. — деб сўз бошлади артист. — Лекин планни қўроғига қайтмасдик. Бунга ҳали вақт эрта эди. Чунки, бевосита фронт ва фронт орқаси ҳаёти ҳақида таяёр асарлар ҳали ёзилмаган эди. Ҳар биримиз — ҳоҳ у танкичи, ҳоҳ у аш актёр бўлсин, ҳаволи «халқни беқизиқ қарамонлиқ, юксак ватанпарварлик, интернационал дўстлик руҳида тарбиялашга хизмат қилганидан, чуқур оптимизм билан суғрилган асар тейроқ ёзишга, ёки таржима қилинганга роль ижро этсам», деган орзуни, режа билан асардик. Кўп ўтмай мақсадимизга едик.

факт. Лекин унинг замирида ниҳоятда қимматли, муҳим икки нарсга ётади: Улуғ Ватан урушининг аввалиги тўрт ой ичиде таржима қилиниб, муваффақиятли сахналаштирилган ана шу саккиз асар. Биринчидан, Ўзбек театр санъатининг интернационал мавзунини бойлати, иккинчидан, унинг жанговар руҳи янада кучайишида муносиб ҳисса бўлиб қўлиниди.

Шукур Бурхоонов уруш вақтида сахналаштирилган асарлар асосан қандайдир мақсадга бўйсиндирилгани ҳақида сўзлади: — Бу даврда намойиш этилган барча спектакллarning бош ғояси, бош тематикаси деярли бир хил. Оша-Ватанини ёвуздан олиб олиш сарқиб қолган учун кураш ва бу йўлда сўймас қаҳрамонлик, ардоғини жасорат, керак бўлса фойдасизликни қўриштиришга, дўстликни абадий содиқ қилишга, юксак инсонпарвар бўлишга қаровчи ҳам дэват этувчи асарлар факат бир мақсадга — урушининг моҳияти

БУГУН-ХАЛҚАРО ТЕАТР КУНИ

ни одамлар тақдирини кўрсатиб беришга йўналтирилган эди.

Халқаро шори остида театр «Фронт» драматизини қирқ биринчи йилнинг 29 ноябринида сахнага қўйди. Худди шу театрга кўп вақт ўтмай Комил Яшиннинг «Улим босқинчиларга», А. Жавокиев ва М. Кацнинг «Олеко Дундик», Изаэт Султoновнинг «Бугуннинг парвози» драмалари премьераси бўлди. А. Навоий номидаги Ўзбек давлат опера ва балет театрида «Шерали», «Ўзбекистон қилғичи», Муқимий номи театрида «Наталка-Полтавка», М. Горький номи рус драма театрида «Профессор Мамлюк» «Олеко Дундик», «Рус қилғичлари» спектакллари сахналаштирилди. Шу даврда украин композитори И. Чичковнинг «Ўзбек либреттоси асосида ёзилган «Маҳмуд Торобий», Алексей Козловскийнинг «Улуғбек» опералари, Хамид Олимжоннинг «Муқанна», Уйғун ва Изаэт Султoновнинг «Алишер Навоий» драмалари каби тарихий асарлар ҳам яратилди.

— Ўзбекистоннинг тарихига муносиват қилиши бежиз эмас эди, — деб ҳикоя қилади Шукур Бурхоонов. — Уларнинг эътиборини тортган ўтмиш воқеалари ва халқ қаҳрамонлари фаолиятининг маъмуни, моҳияти, йўналиши, характери ва тарихий аҳамияти жиҳати билан Улуғ Ватан уруши воқеаси билан узвий боғланган. Бу асарлар орасида айниқса Хамид Олимжоннинг «Улуғбек» ва романстик драмеси — «Муқанна» алоҳида ажралиб туради. Унинг ўша шунелли йиллардаги буюк аҳамиятини сўз билан ифодалаган вақтида фақат драматургининггина эмас, балки, биз иккинчиларнинг ҳам Улуғ Ватан уруши қатнашчиларига, бутун совет халқига мурожаатими бўлганлигидан ҳозирча фахрланиб юрмиқ. Галабанинг таъминлинишида сизлар ҳам ҳисса қўйганингизлар, деган гапни эшитганимизда даставвал Муқанна, сўнг унинг қуйидаги сўзлари ёдга келади:

Таслим бўлиш мумкин эмас, Янгилар! Қаҳрамонга тамом ётди бу ҳунар.

Қаранг, Ватан кул бўлиб совилмоқда, Ота-опа отаида қорилмоқда. Элу уруғ, қариндош хонавайрон, Бола-чақа оч-ялангоҳ, саргардон. Эл бир умр разолатга бўксинми? Уз ёнға кул бўлиб тиз қўсинми?

Маълумки, Улуғ Ватан уруши бошланғич билан Москва, Ленинград шаҳарларидан Украина ва Белоруссия республикалари дан бир гуруҳ адабиёт ва санъат ербоблари Тошкентга эвакуация қилинган эди. Шулар орасида Н. Погодин, С. Михоэлс, И. Берсе-нев, И. Чичко каби драматург, композитор ва режиссёрлар ҳам бор эди. Хамкасб, қаламкаш дустларнинг ибратли ижодий ҳамкорлиги бошланғич кетди. Бу ҳақда Шукур Бурхоонов шундай дейди: — Тошкентнинг Пушкин кўчасидаги 84-уй уруш йиллари театри залига айланиб кетди десам, хато қилайман. Чунки бу ерда Николай Погодин, Уйғун, Х. Олимжон, С. Абдуллолар қаламкаш мансуб «Ўзбекистон қилғичи» музикали драмеси ёзилди, репети-

ция қилинди, «ички премьераси» бўлди. Худди шу уйда С. Михоэлс М. Уйғур билан ҳамкорликда «Сахналаштирилган «Муқанна» драмеси режиссёрлигида сайқал берди. И. Чичко Ойбек билан биргаликда яратган «Маҳмуд Торобий» операсини ўқиб, дустлар муҳокамасидан ўтказди. Э. Берсе-нев А. Турдиев билан ҳамкорликда сахнага қўйган «Фронт», «Бугуннинг парвози» драмаларидаги роллари худди шу уйда тақсимаб, илк репетиция ўтказди.

Ўзбек театри оғир синио йилларида ана шундай жанговарлик қўриштириб, халқимизни юрт ҳимояси олдига олиштиришга, сафарбар қилишга улкан ҳисса қўлиди, жангга жўнаётган солдатга маънавий қудрат, куч, ишонч бағишлади. — Улуғ Ватан уруши йилларида Ўзбек совет театри ўйнаган роль ҳақида кичик бир мақолада, кичик бир суҳбатда батафсил фикр юритиш қийин. Аммо, шунинг қайта ва қайта таъкид этишимки, театр санъатимиз сафарбар санъат, курашчан санъат бўлиб, шунданлаш давр синиоидан муваффақият билан ўтди.

ГАЗЕТХОНЛАР ИЛТИМОСИГА КЎРА АСПИРИН „СИР“ЛАРИ

Одамзодга маълум бўлган дорилардан ҳеч қайси бири аспириин — ацетилсалицил кислотасиники кўп қўлланилмас керак. Аспириин ўтган аспирин олдимиш йилларида немис олимлари Герхард ва Краут томонидан яратилган эди. Лекин 1900 йилда уларнинг ватандоши Гоффман бу дорини энг оддий усулда тайёрлашга — салицил кислотаси билан сиркали ангиридин ўзэро тасвир этириб (аспириин ҳозир ҳам шу усулда тайёрланади) — патент олганидан кейин аспириин ўзининг «ичнама» умрини бошлади.

Шу тариха ХХ аср бошларида аспирииннинг оқ таблеткалари медицинада доим тарқатди. Бугунги кунда ер юзидеги миллионлаб кишилар бош оғирлиги, қолдини, шамоллаши диволаш, бўгин ва мускуллардаги оғирлиги енгиллаштириш учун аспирииндан фойдаланишади. Фақат америкаликлар бу дорини учун йилга ярим миллиарддан зиёд доллар сарфлашади.

Бизнинг мамлакатимизга аспириин таблеткалари 1916 йилдан кириб келди — уни чет элдан келтиришди. Революцияга қадар Россияда химия-фармацевтика саноати яхши ривожланганлиги сабабли бизда аспириин революциядан кейингина тайёрлана бошланди. Бугунги кунда эса, аспириин топилмайдиган бирорта хонандон бўлмас керак.

Аспириин жуदा кенг қўлланилишига қарамай, сирли дориларга қараганда, унинг ёрдам бериши, даволлашнинг ҳамма билари. Лекин унинг тасвир кучи нимаде? Бунинг аниқлаш учун жуда кўп олимлар уриниб кўришди. Бу саволга яқиндагина инглиз олимлари жаваб топилди. Лекин бунинг тўла жаваб деб бўлмайди. Инглиз олимлари «Нейру» журналида эълон қилинган қатор мақолаларида аспириин ва унга қариндош дорилар организмда алоҳида гормонлар моддалар — простагландинларнинг ривожига тўсқинлик қилишини таъкидлашади.

Гарчи бу аjoyиб моддани 1930 йилда кашф этиб анчагина ўрганишган бўлиши ҳам «простагландинларга сўзи фақат мутахассисларгагина маълум. Простагландинлар — одам организмиде барча тўқималарнинг таркибий қисми бўлиб, улар қорак, бронх, ошқозоннинг ишлашига фаол тасвир қўришади. Бунингиде қорак юршини бошқариб туради. Аёлларда бачадоннинг қисқаришига тасвир қилади.

Кейинги олимлари айниқса қизиқтириб қолди. Чунки туғиш фаолиятини бошқариш кўз ёриш жараёнини тезлаштириш имкони туғилди. Простагландинлар ёрдамида ҳимилдор аёлни мудатидан бир неча кун ёки бир неча ҳафта олдин туғдириш мумкин. Агар аёл ҳаммувайт бўлса, юрми бардош бермас, Базан шундай қилишга тўри келади. Хетто зарур бўлиб қолган тақдирда, агар хирургия усуллари ноқом бўлса, простагландинлар ёрдамида ҳимилдорликни ҳар қандай босқинда ҳам тўхтатиб қўиш мумкин. Гарбадан кўпгина мижозлар бу аjoyиб модданинг беқизиқ тасвирини ўзларида муваффақиятли синиб қўрилар.

Бутунитифоқ акчуларлик ва гинекология илмий-тадқиқот институтининг директори, медицина академиги Л. С. Персианинович айтишича, простагландинлар бизда ҳам қўлланила бошладил. Лекин унчалик кенг доирада эмас. Чунки, бизда простагландинлар ишлаб чиқариш йўли қўйилганича йўқ уларни четдан олаёмиз. Лекин бу қийинчиликлар вақтинча бўлиб, янги воситаларнинг истиқболли жуда кенг.

Лекин яна аспириинга қайтлик. Инглиз олимларининг жониворлар устида олиб борган қатор тажрибалари шунини кўрсатдики, турли хил изтиробга тушиб ҳоллари, ўпкиннинг ялғишлиги жараёни, турли органларнинг ишдан чиқиши простагландинлар ажралиб чиқиши билан боғлиқ бўларкан. Фақат қайси бири би-

ринчи — касаллик простагландинларни кўпайтиради, иккинчи — касаллик простагландинлар касалликни келтириб чиқаради, буниси номаълум. Лекин улар уртасидаги ўзэро боғланиш борлиги аниқланган. Аспириин простагландинлар ажралиб чиқишининг олдини олиб, шу билан организмнинг оғирлиги енгиллашга кўмаклашади. Аспирииннинг химия-хил шифобаҳолик хусусиятининг сирини ҳам ана шунда.

Жаҳон олимларининг фикрича: бу кашфиёт ревматизм ва артрит сингари касалликларга қарши янги, янада тасвирдор дорилар яратиши имкониин беради. Аспириин асосида бола ташлашининг олдини олишга қодир препаратлар яратишга қаратилган. Кўпчилик олимлар бу дорини юрак-кўн томирлари бузилишига қарши курашда қудратли қурол деб ҳисобламоқдалар.

— Аммо бу янглик эмас, — дейди таъкид совет фармаколог профессор А. Н. Кудрин, — врачларимиз юрак мускулларини диволашда аспириини анчадан буйн муваффақиятли қўллаб келишапти. Яқиндагина аспирииннинг организмда аллергия реакциясини юмшатишга, ташки тасвир кулларига қаршилик қўриштиришга ҳам қодир эканиги аниқланди.

Аспирииндан гинекологияда бола ташлашининг олдини олиш ёки ҳимилдорликни эсраб қоллишда фойдаланиш мумкинлигини ҳақиқий таъкид қилганга эса бу ҳақда хали таъкидлаш эрта. Лаборатория тадқиқотларида медицина амалиётига бўлган йўл ҳамиш қисқа ва осон бўлавермайдик. Лекин бола ташлашга олиб келадиган барча сабабларни фақат простагландинларнинг кўпайиши билан боғлаш ҳам тўри эмас. Ҳар бир касаллик алоҳида ёндашиш, турлича диволаш керак бўлади. Бу ўринда қон кетаётган пайтда ацетилсалицил кислотаси (аспириин) баъзан жуда хавфли бўлишини эслатишнинг ҳолати бўлмас керак. Чунки, у қон қетишини янада кучайтиради.

— Аспириин ҳар қандай яхши бўлмасин, — дейди профессор А. Н. Кудрин, — ҳаддан ташқари кўп истеъмол қилиш ярамайди. Эеро, ҳар қандай дори сингари ацетилсалицил кислотаси ҳам тасвир ва актэсвир хусусиятга эга. Айрим кишилар аспириин инчанида қўшимча дорига гиритвор бўлади. Ошқозон ва ўн иккинчи бармоқлик инчани ари бўлган бешорлар уни истеъмол қилганида кўпроқ қон кетишига сабаб бўлади, артрит билан оғирланганга эса ошқозон бузилишича, жимилдор қайнашга ёки қўнғил айнашига олиб келади.

Бундан қандай сакланиш керак? Ютилган таблетка ошқозон шиллик қардасининг аста-секин эялганлишига олиб келади. Чунки унинг атрофида ҳаддан ташқари қуоқ эритма туғланади. Суоқ эритма эса ялғилангирмайди. Бунинг йўли жуда осон. Аспирииннинг бир таблеткасини қорак ставан сувада эритиб, оғакдан 20-30 минут олдин ичиш керак. Агар бунинг имкони бўлмасе, таблеткани чаёнб майдалаш (гарчи у ширин бўлмасе-да) ва устидан сув ичиш лозим. Ошқозонни ёки ўн иккинчи бармоқлик инчани ари бўлганга эса аспириини қисил ёки судде майдалаб эритиб инчанин майдалаб берелим. Кислотаси қўнғилдан қиналаётган кишиларга аспирииннинг ишқорли минерал сувада ёки бир чимдини чимиллик сода солинган оддий сувада эритиб ичиш маълум.

Болаларга аспириин фақат врач маслаҳати билан сув, қисил, мева шарбати ва сувада эритиб, оғакдан олдин ичирилиши керак.

Агар дори бехузур қилса, нарсга тотирича ёки бўгинларда оғрик кўзгасе дэмек у организмга ёки келмаган, бундай ҳолларда уни истеъмол қилишдан сакланиш керак.

Л. БОРИСОГЛЕБСКИЙ.

Қорақалпоғистон АССР пойтахтида аҳолига яншии хизмат кўрсатиш йил сайин яхшилашиб бормокда. Нукусдаги «Гулойим» яншии хизмат уйининг коллектив кўпчилигининг оғирини енгил қилиб, эл раҳматини олломоқда. Утган йили самарали меҳнатлари Қорақалпоғистон область партиа комитети, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети ва Олий Советининг кўмақи билан биргаликда таъмирланган бу коллектив беш йилликнинг якуловчи йилинда янада юксак марраларни кўзлаб ишламоқда. Суратларда: 1. «Гулойим» яншии хизмат кўрсатиш уйининг умумий кўришини. 2. Чевар тикувчилар Марям Давлатова билан Равадан Жексенова. 3. Этикаўз Матёкуб Йўлдошев. 4. Радио ва телевизор устаси С. Алимов, Р. Саидов, фотолари.

АХБОРОТ ЯНГИЛИКЛАР, ХАБАРЛАР

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН АССРДА
ОНА-ВАТАН БЎЙЛАБ
Нукус шаҳрида туризм ва экскурсиялар Совети тузилганига икки йилга бўлди. У меҳнатдашлари туристик саватларга юбориш, уларнинг маданият дам олишини ташкил этиш соҳасида анчагина ишларини амалга оширди. Сўёқат ишчиболлари кўпайиб бормоқда. 1973 йилнинг 8 ой ичиде 850 дан кўпроқ киши Ватанимизнинг турли шаҳарларида экскурсияда бўлишди. Юбилей йилида савхатчилар сони 20 миң 915 кишига етди. 1975 йилнинг ўтган икки ойи мобайнида 185 киши «Бўғузия» теллоҳодида Болгария, Руминиёга боришди Қора денгиз бўйлаб савхат қилишди. 330 дан зиёд киши Москва ва бошқа қаҳрамон шаҳарларини зيارат қилдилар.

Савхат ва экскурсияларга чикки истгани билдирётганлар кўпаймоқда. Бу йил 30 миңдан кўпроқ кишининг туристик савхат ва экскурсияларда бўлиш режалаштирилган.

ЗАВОДИШ БОШЛАДИ

Нукус шаҳрининг жикррайонида Ўзбекистон ССР Мелиорация ва сув ҳўжалиги министригининг «Водостройиндустрия» бирлашмасига қарашли йўл куриштириш машиналарини ремонт қилувчи янги завод курилиши битказилиб фойдаланишга топширилди. Янги завод Қорақалпоғистон сув ҳўжалиги қорхоналарига, идораларига хизмат қилади.

Завод коллективни тўққизинчи беш йилликнинг якуловчи йилида 1 миллион 54 миң сўмлик иш бажаради. 50 экскаватор, 70 бульдозер ва скрейпер ремонт қилинади. 400 тонна металл конструкциялар тайёрлаб берилади. Завод яқин йиллар ичиде йилга камида 4 миллион сўмлик махсулот ишлаб чиқариш қувватига эга бўлади.

МОСКВА ЦИРКИ—МЕҲМОНИМИЗ

Альберт Барншев раҳбарлигида Москва давлат циркининг бир гурупа санъаткорлари Қорақалпоғистонга келди. Улар орасида РСФСРга хизмат қўриётган артист, СССР Давлат муқофоти лауреати Мария Зайцева, цирк санъаткорлари Александр Кулашов, Алексей Приковлар бор. Артист Виктор Мишляев сии устида ўз санъатини намойиш қилмоқда. Тонсе Барншова билан Альберт Барншевлар ўйнаётган захарли илонлар ҳаммада катта қизиқиш уйотмоқда.

Санъаткорлар Беруний районидеги «Правда», «Коммуна», Навоий номи, Ожоникидеги номи колхозлари, Беруний номи, Охунбоев номи совхозларда бўлиб, томоша кўрсатишди.

Р. ЕШИМБИДОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

АХБОРОТ ЯНГИЛИКЛАР, ХАБАРЛАР

Ришат Хайрутдинов билан учрашди. Гарчи мусоавада таърибали босқини галаба қилган бўлса ҳам, тошқинлик Р. Хайрутдинов муносиб қаршинини кўрсатганини таъкидлаб ўтишни истарди. Келгусида ундан етуки чарм қўлқон устаси этишди чиқари деб умид қиламо.

Ранго қанчалик кучли, номдор бўлмасин, босқини бутун яросид билан тобора етказилган техника ва етуки тактик маҳоратини уйғунлаштиришга эришини, ҳар қандай шароитда ҳам тап тормай курашини лозим. Эеро, босқини — жангчи дэмек.

В. ЗАВЕРЮХИН,
СССР Куроли Нучларининг бокс бўйича бош тренера, РСФСРда хизмат кўрсатган тренер.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН
БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 10.00 — МОСКВА. 15.35 — Тошкент. 18.00 — Болалар музикали Бутунитифоқ ҳафталигининг тағтинали ёпилиши. 17.30 — Фильм-шоур. 18.35 — СССР Халқлари VI спартакиадаси. 19.15 — «Ахборот». 19.30 — Миллионлар ленинча униерситети. (Москва). 20.00 — Опа-сингилларимиз ҳаётидан. 20.30 — Дўстликни экрани. Қозғоғистон, Қирғизистон, Тожикистон, Туркменистон ва Ўзбекистон телевидениеларининг биргаликда кўрсатув. 21.30 — «Ахборот». 21.50 — Ҳў минит музика. 22.00 — «Вант». 22.30 — Хоней; Швеция СССР. ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 11.25 — ТОШКЕНТ. 11.30 — Суз мантаб комсомол активларига. 11.55 — Кипаран Грант болалари (баший фильм). 14.00 — МОСКВА. 15.00 — Улуғ Ватан уруши йиллари позиция. 15.40 — Шахмат мантаби. 16.10 — Водий фильм. 17.35 — Болалар инитоблари бағрами. 18.35 — Мультифильм. 19.00 — Янгиликлар. 19.15 — Расмларда кўёш акси бор. 19.30 — Қалб хотираси (Тошкент). 20.00 — Музикачилар музика ҳақида. 20.40 — Телеочерк. 20.55 — Телефильм. 22.00 — ТОШКЕНТ. 22.30 — Премьера ҳозирлик кўрилушлари. УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 19.25 — ТОШКЕНТ. 19.30 — Илмий-оммабоп фильм. 20.00 — Кошчет. 20.30 — М. Шолоховнинг ҳаёти ва ижоди. 21.10 — Тошкент янгиликлари.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМИЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИИ КАТТА ТЕАТРИДА — 27/III да Этин кийган мушук (кудуз), Севги ва қилч (кечурун).

ХАЛҚАРО НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИИ ДРАМА ТЕАТРИДА — 27/III да Лунаш Ботир (кудуз), Алжонларим (кечурун).

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — Ургатилган ҳайвонлар иштирокиде цирк усталарининг гастроллари (12.30, 15.00, 17.30).

КИНО

Блокада — САНЪАТ САРОНИ, «ВОСТОК» «НУКУС» (кудуз ва кечурун), «ЧАНКА» (10.20, 13.30, 17.00, 20.15, «МОСКВА» (10.00, 13.00, 15.00, 16.30, 20.00).

Миллиончи қандай урнлаш керак? — «ТОШКЕНТ» советининг 50 ЙИЛЛИГИ, «ПРУНВА» (кудуз ва кечурун), «ЎЗБЕКИСТОН» (10.00, 13.00, 14.00, 19.00, 21.30), «ҚОЗҒОғИСТОН» (11.00, 12.00, 14.00, 15.00, 20.00, 21.00).

КУРС

СССР Соғлиғини сақлаш министрлиги
ТОШКЕНТ ВАЦИНА ВА СИВОРОТКА ИЛМИИ-ТАДҚИҚОТ ИНСТИТУТИ
лабораториялар бўйича
вакант вакифларга

КУРС

КУРС
ЭЪЛОН ҚИЛАДИ
катта илмий ҳодимлар: илмий-медицина информация, экспериментал иммунология, кичик илмий ҳодим: аллерголог.

КУРС МУДДАТИ — 25 апрелгача.
Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Кафанов кўчаси, 93-уй.

Ўзбекистон ССР Курилик министрлигининг
6-ҚУРИЛИШ ТРЕСТИГА
ҚАРАШИ
109-КЎЧМА МЕХАНИЗАЦИЯ-ЛАШАН КОЛОННАС
(Тошкент область, Янгибўй району, Уртаовул посёлкаси)

КУРС

Хамма давёллар эълон қилган кундан бошлаб бир ой давомида қабул қилинади.

КУРС

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия наҳор қилинади.

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия наҳор қилинади.

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия наҳор қилинади.

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия наҳор қилинади.

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия наҳор қилинади.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН
БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 10.00 — МОСКВА. 15.35 — Тошкент. 18.00 — Болалар музикали Бутунитифоқ ҳафталигининг тағтинали ёпилиши. 17.30 — Фильм-шоур. 18.35 — СССР Халқлари VI спартакиадаси. 19.15 — «Ахборот». 19.30 — Миллионлар ленинча униерситети. (Москва). 20.00 — Опа-сингилларимиз ҳаётидан. 20.30 — Дўстликни экрани. Қозғоғистон, Қирғизистон, Тожикистон, Туркменистон ва Ўзбекистон телевидениеларининг биргаликда кўрсатув. 21.30 — «Ахборот». 21.50 — Ҳў минит музика. 22.00 — «Вант». 22.30 — Хоней; Швеция СССР. ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 11.25 — ТОШКЕНТ. 11.30 — Суз мантаб комсомол активларига. 11.55 — Кипаран Грант болалари (баший фильм). 14.00 — МОСКВА. 15.00 — Улуғ Ватан уруши йиллари позиция. 15.40 — Шахмат мантаби. 16.10 — Водий фильм. 17.35 — Болалар инитоблари бағрами. 18.35 — Мультифильм. 19.00 — Янгиликлар. 19.15 — Расмларда кўёш акси бор. 19.30 — Қалб хотираси (Тошкент). 20.00 — Музикачилар музика ҳақида. 20.40 — Телеочерк. 20.55 — Телефильм. 22.00 — ТОШКЕНТ. 22.30 — Премьера ҳозирлик кўрилушлари. УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 19.25 — ТОШКЕНТ. 19.30 — Илмий-оммабоп фильм. 20.00 — Кошчет. 20.30 — М. Шолоховнинг ҳаёти ва ижоди. 21.10 — Тошкент янгиликлари.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМИЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИИ КАТТА ТЕАТРИДА — 27/III да Этин кийган мушук (кудуз), Севги ва қилч (кечурун).

ХАЛҚАРО НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИИ ДРАМА ТЕАТРИДА — 27/III да Лунаш Ботир (кудуз), Алжонларим (кечурун).

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — Ургатилган ҳайвонлар иштирокиде цирк усталарининг гастроллари (12.30, 15.00, 17.30).

КИНО

Блокада — САНЪАТ САРОНИ, «ВОСТОК» «НУКУС» (кудуз ва кечурун), «ЧАНКА» (10.20, 13.30, 17.00, 20.15, «МОСКВА» (10.00, 13.00, 15.00, 16.30, 20.00).

Миллиончи қандай урнлаш керак? — «ТОШКЕНТ» советининг 50 ЙИЛЛИГИ, «ПРУНВА» (кудуз ва кечурун), «ЎЗБЕКИСТОН» (10.00, 13.00, 14.00, 19.00, 21.30), «ҚОЗҒОғИСТОН» (11